

सशस्त्र प्रहरी वल प्रधान कार्यालय
मानवश्रोत विकास विभाग,
सशस्त्र प्रहरी निरीक्षक (प्रशासन) पदको प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम
परीक्षा योजना (Examination Scheme) निम्नानुसार चरणमा हुनेछ :

चरण	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तिर्णाङ्क
प्रथम चरण	प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षण	-	-
द्वितीय चरण	शारीरिक सहिष्णुता परीक्षा	-	-
तृतीय चरण	विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण	-	-
चतुर्थ चरण	आई.क्यू परीक्षा	५०	४०%
पाँचौ चरण	गुणमापक परीक्षा	९००	४०%
छैठौ चरण	लिखित परीक्षा	३५०	४०%
सातौ चरण	विशेष स्वास्थ्य परीक्षण	-	-
आठौ चरण	अन्तर्वार्ता परीक्षा	५०	-

१. प्रथम चरण :- प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षण

विवरण	पुरुष		महिला	
	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण
उचाई	६२ इन्च वा सो भन्दा माथी	६२ इन्च भन्दा कम	६० इन्च वा सो भन्दा माथी	६० इन्च भन्दा कम
तौल	५० के.जी.वा सो भन्दा माथी	५० के.जी.भन्दा कम	४० के.जी.वा सो भन्दा माथी	४० के.जी.भन्दा कम
छाती	नफुलाउदा कम्तिमा ३१ इन्च, फुलाउदा कम्तिमा ३३ इन्च । कम्तिमा २ इन्च फुलाउनु पर्ने ।	नफुलाउदा कम्तिमा ३१ इन्च भन्दा कम भएको । कम्तिमा २ इन्च फुलाउन नसक्ने	नपर्ने	नपर्ने
साधारण वियरिङ्ग	वियरिङ्गमा अनुत्तीर्ण हुने कारणहरु			
	अंगभंग / कुरूप देखिने/ लुरे	हात खुट्टा बाङ्गो-टिङ्गो र औलाहरु ठिक नभएको	घुंढा Knee Lock भएको अथवा Rickets भई फाटिएको	धेरै चोटो पैताला भएको
	प्रष्ट बोली नभएको/ भकभके	लठ्यौरो	दाँत भरेको/ २ वटा भन्दा बढी दाँत किराले खाएको	ढाड कुप्रो भएको
	शरीर पूरा भुकाउन नसक्ने	जिउ कोल्टे परेको	दुबी भएको	कपाल भरेको, फुलेको वा रंगाएको
	उचाई अनुसार हुनुपर्ने तौल भन्दा बढी तौल भएको	आँखा डेढो भएको	बायाँ आँखा चिम्लन नसक्ने/ Colour blind भएको	उमेर अनुसार नभई ज्यादै छिप्पड देखिन
	शरीर मोटो तर हात खुट्टा भिनो देखिने	अनुहारमा अस्वाभाविक दागहरु भएको	शरीरमा ट्याटु मार्क २X२ इन्च भन्दा ठुलो बनाएको	भेरिकोच वा नशा फुल्ने भएको

द्रष्टव्य:-

प्रथम चरणको प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षणबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको शारीरिक सहिष्णुता परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

२. द्वितीय चरण :- शारीरिक सहिष्णुता परीक्षा

विवरण	पुरुष		महिला	
	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण	उत्तीर्ण	अनुत्तीर्ण
३०० मीटर दौड	५५ सेकेन्ड सम्म	५५ सेकेन्ड भन्दा माथी	६५ सेकेन्ड सम्म	६५ सेकेन्ड भन्दा माथी
सिट-अप	१० पटक वा सो भन्दा माथी	१० पटक भन्दा कम	३ पटक वा सो भन्दा माथी	३ पटक भन्दा कम
पुस-अप	१० पटक वा सो भन्दा माथी	१० पटक भन्दा कम	३ पटक वा सो भन्दा माथी	३ पटक भन्दा कम
चिन-अप	३ पटक वा सो भन्दा माथी	३ पटक भन्दा कम	नपर्ने	नपर्ने
२ माईल दौड (३२०० मीटर)	१८ मीनेट सम्म	१८ मीनेट भन्दा माथी	२२ मीनेट सम्म	२२ मीनेट भन्दा माथी

द्रष्टव्य:-

द्वितीय चरणको शारीरिक सहिष्णुता परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र तृतीय चरणको विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षणमा सम्मिलित गराइनेछ ।

३. तृतीय चरण :- विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण

सशस्त्र प्रहरी बल प्रधान कार्यालयद्वारा तोकिएको चिकित्सकबाट निम्नानुसारको परीक्षण गरिनेछ ।

1. General personality observation	2. Medical
3. General Physic (Surgical)	4. Dental
5. Chest (X-ray report)	6. ENT
7. Eye test (DV/CV)	8. BP
9. Blood (HB,TC,DC,ALB,SUG,M/E)	10. Pregnancy (For Female Candidate Only)

द्रष्टव्य:-

तृतीय चरणको विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षणबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र चतुर्थ चरणको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

४. चतुर्थ चरण :- आई.क्यू परीक्षा

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	विषय वस्तु	प्रश्न संख्या अङ्क भार	समय
आई.क्यू (I.Q.)	५०	४०%	बस्तुगत बहुविकल्पीय (Multiple choice Questions)	Numerical Reasoning Test	२० X १ = २०	४५ मिनेट
				Abstract Reasoning Test	१५ X १ = १५	
				Managerial/Organisational Problem Solving and Verbal Reasoning Test	१५ X १ = १५	

विषय : आई.क्यू

आई.क्यू विषयको निम्न विषयवस्तुबाट निम्नानुसारको प्रश्नसंख्या र अङ्कभारका प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तीर्णाङ्क : ४०%

समय : ४५ मिनेट

(A) Numerical Reasoning

२०

1. Number Analogy
2. Number Classification/Odd One out
3. Finding the Wrong Term in the Given Series
4. Number Series
5. Number Coding & Decoding
6. Arithmetical
7. Percentage
8. Average
9. Profit & Loss
10. Ratio & Proportion
11. Insert the missing Character
12. Matrices
13. Data Interpretation
14. Data Verification
15. Mathematical Operations
16. Arithmetical Reasoning
17. Data Sufficiency

(B) Abstract Reasoning Test

१५

1. Series
2. Analogy
3. Classification
4. Analytical Reasoning
5. Mirror-Images
6. Water-Images
7. Spotting Out the Embedded Figures
8. Completion of Incomplete Pattern
9. Figure Matrix
10. Paper Folding
11. Paper Cutting
12. Rule Detection
13. Grouping Of Identical Figures
14. Cubes and Dice
15. Dot Situation
16. Construction of Squares And Triangles

(C) Verbal Reasoning Test

१५

1. Series Completion
2. Analogy
3. Classification
4. Coding-Decoding
5. Blood Relationship
6. Puzzle Test
7. Sequential Output Tracing
8. Direction Sense Test
9. Logical Venn Diagrams
10. Alphabet Test
11. Logical Sequence of Words
12. Eligibility Test
13. Assertion and Reason
14. Situation Reaction Test
15. Verification of Truth of the Statement

द्रष्टव्य:-

चतुर्थ चरणको आई.क्यू.परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र पाँचौ चरणको गुणमापक परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

५. पाँचौ चरण :- गुणमापक परीक्षा - पूर्णाङ्क ९००

क. टि.ओ.परीक्षा:

ख. जि.टि.ओ.परीक्षा :

ग. आई.ओ.परीक्षा :

घ. बोर्ड कन्फरेन्स परीक्षा

टि.ओ., जि.टि.ओ.र आई.ओ मा सम्मिलित बोर्डले सामूहिक रुपमा छलफल गरी उम्मेदवारहरुको उपयुक्तता सम्बन्धी परीक्षण गरिनेछ ।

द्रष्टव्य:-

पाँचौ चरणको गुणमापक परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र छैठौ चरणको लिखित परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।

६. छैठौ चरण :- लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्क भार	समय
प्रथम	नेपाली	५०	४०%	विषयगत	नेपाली रचना : ३८ व्याकरण : १२	९० मिनेट
द्वितीय	अंग्रेजी	१००	४०%	विषयगत	Writing : 55 Reading : 30 Grammar : 15	३ घण्टा
तृतीय	सामान्य ज्ञान	५०	४०%	वस्तुगत बहुवैकल्पिक	५० X १ = ५०	४५ मिनेट
चतुर्थ	संविधान तथा कानूनहरु	५०	४०%	विषयगत	१ X १० = १० लामो उत्तर ८ X ५ = ४० छोटो उत्तर	९० मिनेट
पञ्चम	सेवा सम्बन्धी	१००	४०%	विषयगत		३ घण्टा

विषय : नेपाली

नेपाली विषयको निम्न विषयवस्तुबाट निम्नानुसारको प्रश्नसंख्या र अङ्कभारका प्रश्नहरू सोधिनेछ ।

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : ४०%

समय : १ घण्टा ३० मीनेट

खण्ड (क) नेपाली रचना

३८

१. निबन्ध लेखन $१ \times १० = १०$
२. पत्र लेखन/निवेदन लेखन/प्रतिवेदन लेखन $१ \times ८ = ८$
३. टिप्पणी लेखन $१ \times ५ = ५$
४. बोध $१ \times ५ = ५$
५. संक्षेपीकरण $१ \times ५ = ५$
६. विस्तृतीकरण $१ \times ५ = ५$

खण्ड (ख)- व्याकरण

१२

१. नाम
२. सर्वनाम
३. विशेषण
४. काल
५. क्रिया
६. अव्यय
७. लिङ्ग
८. वचन
९. पुरुष
१०. वाच्य
११. करण/अकरण
१२. शुद्धाशुद्धी
१३. वाक्यमा प्रयोग (विभिन्न शब्दहरू र उखान टुक्काहरू)
१४. संश्लेषण/विश्लेषण
१५. उक्ति परिवर्तन
१६. समास/विग्रह
१७. निपात

Subject : English

अंग्रेजी विषयको निम्न विषयवस्तुबाट निम्नानुसारको प्रश्नसंख्या र अङ्कभारका प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

Full Mark : 100

Pass Mark : 40%

Time: 3hour

Part (A) Writing 55

1. Essay writing	1x15=15
2. Letter writing	1x10=10
3. Report writing	1x15=15
4. Proposal Writing	1x15=15

Part (B) Reading 30

1. Reading Comprehension	1x10=10
2. Translation	1x10=10
3. Word (Vocabulary)	1x10=10

Part (C) Grammar 15

1. Tense
2. Article
3. Parts of Speech
4. Voice
5. Narration (Reported Speech)
6. Tag question
7. Punctuation

विषय : सामान्य ज्ञान

सामान्य ज्ञान विषयको निम्न विषयवस्तुबाट निम्नानुसारको प्रश्नसंख्या र अङ्कभारका प्रश्नहरू सोधिनेछ।

पूर्णाङ्क : ५०

उत्तिर्णाङ्क : ४०%

समय : ४५ मिनेट

खण्ड (क) राष्ट्रिय

२५

१. ऐतिहासिक
२. भौगोलिक
३. आर्थिक
४. राजनैतिक
५. साहित्यिक
६. खेलकुद
७. समसामयिक राष्ट्रिय घटनाहरू

खण्ड (ख) अन्तराष्ट्रीय

१५

१. भौगोलिक
२. आर्थिक
३. संयुक्त राष्ट्र संघ एवं अन्तराष्ट्रिय संघ सस्था तथा संगठनहरू
४. खेलकुद
५. समसामयिक अन्तराष्ट्रिय घटनाहरू

खण्ड (ग) क्षेत्रीय

१०

१. भौगोलिक
२. आर्थिक
३. क्षेत्रीय संघ सस्था तथा संगठनहरू (ASEAN / SAARC)
४. खेलकुद
५. समसामयिक क्षेत्रीय घटनाहरू

विषय : नेपालको संविधान तथा कानूनहरु

नेपालको संविधान र सेवा सम्बन्धी विषयको निम्न विषयवस्तुबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।

पूर्णाङ्क : ५०

उतिर्णाङ्क : ४०%

समय : १ घण्टा ३० मीनेट

खण्ड (क) नेपालको संविधान

- नेपालको संवैधानिक विकासक्रम
- नेपालको वर्तमान संविधान
- प्रहरी ऐन, २०१२
- सैनिक ऐन २०६३ को परिच्छेद २
- स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८

विषय : सेवा सम्बन्धी

पूर्णाङ्क : १००
उतिर्णाङ्क : ४०%
समय : ३ घण्टा

अङ्क विभाजन देहाय बमोजिम समूहकृत गरिनेछ ।

- प्रथम समूह (३० अङ्क) :- सशस्त्र प्रहरी सम्बन्धी
द्वितीय समूह (२० अङ्क) :- सुरक्षा व्यवस्थापन र नवीनतम प्रवृत्तिहरू
तृतीय समूह (१५ अङ्क) :- आर्थिक प्रशासन
चौथो समूह (२० अङ्क) :- व्यवस्थापनका विविध पक्षहरू
पाँचौ समूह (१५ अङ्क) :- विविध विषयहरू

प्रथम समूह (३० अङ्क) :

१. सशस्त्र प्रहरी बल स्थापनाको औचित्य र आवश्यकता तथा स्थापनाको पृष्ठभूमि
२. सशस्त्र प्रहरी ऐन, २०५८
३. सशस्त्र प्रहरी नियमावली, २०६०
४. सशस्त्र प्रहरी बल र विपद् व्यवस्थापन
५. सशस्त्र प्रहरी बलको संगठनात्मक ढाँचा
६. संयुक्त राष्ट्र संधीय मिसन, विश्वशान्ति र सशस्त्र प्रहरी बल
७. सशस्त्र प्रहरी बल र भन्सार तथा राजश्व सुरक्षा
८. सशस्त्र प्रहरी बल र औद्योगिक सुरक्षा
९. स्थानिय प्रशासन, नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, राष्ट्रिय अनुसन्धान विभाग र सशस्त्र प्रहरी बल बीचको सम्बन्ध
१०. सशस्त्र प्रहरी बल र सीमा सुरक्षा

द्वितीय समूह (२० अङ्क) :

१. राष्ट्रिय सुरक्षा नीति तथा आन्तरीक सुरक्षा नीति : आवश्यकता र औचित्य
२. नेपालको सुरक्षा व्यवस्थाका चुनौतीहरू र समाधानका उपाय
३. मानवीय सुरक्षा र नेपालको अवस्था
४. अपराध र सुरक्षा व्यवस्थापनका नवीनतम प्रवृत्तिहरू
५. संगठित अपराध र आतङ्कवाद नियन्त्रण
६. सुरक्षा व्यवस्थापन र मानव अधिकार
७. केन्द्रीय, क्षेत्रीय र जिल्ला सुरक्षा समितिहरू

तृतीय समूह (१५ अङ्क) :

१. सार्वजानिक खरीद ऐन र नियमावली
२. नेपाल सरकारको नयाँ श्रेस्ता प्रणाली
३. नेपालको आन्तरिक र अन्तिम लेखा परीक्षण सम्बन्धी जानकारी
४. नेपालका वेरुजु : कारण, प्रवृत्ति र आर्थिक अनुशासन

चौथो समूह (२० अङ्क) :

१. नेतृत्व क्षमता
२. समन्वय
३. सञ्चार
४. वार्ता
५. द्वन्द्व व्यवस्थापन
६. निर्णय प्रक्रिया
७. नेपाल सरकारको संगठनात्मक संरचना
८. गृह मन्त्रालयको संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
९. व्यवस्थापनका नवीनतम प्रवृत्तिहरू
१०. सुशासन
११. आदेशको शृंखला

पाँचौ समूह (१५ अङ्क) :

१. समावेशीकरण
२. लैङ्गीक समानता, समता र मूलप्रवाहीकरण
३. विकेन्द्रीकरण र अधिकार प्रत्यायोजन
४. संघीय संरचना र केन्द्रीय सरकार
५. योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्याङ्कन
६. नेपालको परराष्ट्र नीति
७. सम्पत्ती शुद्धिकरण
८. नेपालको न्याय प्रणाली

नोट : १. सेवा सम्बन्धी विषयका विविध विषयमध्ये कुनै एक विषयमा समस्या समाधानका लागि समस्या प्रश्नका रूपमा राखिनेछ । परीक्षार्थीले मूल तथा सहायक समस्याहरूको वर्गीकरण र विश्लेषण गरी वर्तमान कानूनी स्थिती, समाधानका उपायहरू, सर्वोत्तम उपाय र त्यसको कार्यान्वयन प्रक्रिया तथा योजना समेत प्रस्तुत गर्नु पर्नेछ ।

२. छैठौँ चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र सातौँ चरणको स्वास्थ्य परीक्षणमा सम्मिलित गराइनेछ ।

७. सातौँ चरण :- विशेष स्वास्थ्य परीक्षण

सशस्त्र प्रहरी बल प्रधान कार्यालयद्वारा तोकिएको चिकित्सकबाट निम्नानुसारको परीक्षण गरिनेछ ।

१. एच.आई.भि.
२. हेपाटाईटिस बि.
३. लागू औषध दुर्व्यसनी परीक्षण

८. आठौँ चरण :- अन्तर्वार्ता

सशस्त्र प्रहरी सेवा आयोगका सदस्यहरूद्वारा अन्तर्वार्ता मार्फत उम्मेदवारहरूको विषयवस्तु सम्बन्धि ज्ञान, तर्कशक्ति, अभिव्यक्ति क्षमता तथा व्यक्तित्व परीक्षण गरिनेछ ।

नोट :

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।
२. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधनभई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

३. चरणबद्ध रूपमा प्रारम्भिक स्वास्थ्य परीक्षण, शारीरिक सहिष्णुता तथा बाधापार परीक्षा, विस्तृत स्वास्थ्य परीक्षण, आई.क्यू. परीक्षा र गुणमापक परीक्षामा छनौटमा परी लिखित परीक्षामा सहभागी भएका उम्मेदवारहरुको आई.क्यू. परीक्षा, गुणमापक परीक्षा, लिखित परीक्षा, अन्तर्वार्ता परीक्षा र शैक्षिक योग्यता वापतको अङ्क समेत जोडी योग्यताक्रम अनुसार अन्तिम नतिजा प्रकाशित गरिनेछ ।

४. शैक्षिक योग्यता वापतको अङ्क निम्नानुसारको हुनेछ ।

क. प्रथम श्रेणी वा सो भन्दा माथि :- २ (दुई)

ख. द्वितीय श्रेणीका लागि :- १.५ (एक दशमलव पाँच)

ग. तृतीय श्रेणीका लागि :- १ (एक)

घ. श्रेणी नखुलेको शैक्षिक योग्यताको लागि द्वितीय श्रेणी बराबरको अङ्क प्रदान गरिनेछ ।

५. पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०६९/११। गते ।